

جو ماهور

مناسب کشت در مناطق گرمسیر و نیمه گرمسیر کشور

جو در تغذیه دام و در نهایت تامین پروتئین مورد نیاز جامعه نقش اساسی دارد و با گسترش واحدهای دامپروری (پروری و شیری) نیاز روز افزون به این محصول بیش از پیش احساس می‌گردد. همچنین اقتصاد روستایی که تلفیقی از دامداری و زراعت است و دامدار برای تامین علوفه دام خود بویژه در زمستان نیاز به غله دارد که این محصول مناسب‌ترین گزینه می‌باشد. در ضمن، همواره به یاد داشته باشیم که خود کفایی در تولید شیر و گوشت نمی‌تواند با وابستگی به علوفه وارداتی همراه باشد.

لاین Wi2291/Wi2269//Er/Apm ICB86-0629-OAB-2APH-OAP در سال زراعی ۷۳-۱۳۷۲ در ایستگاه تحقیقاتی گچساران و کوهدشت مورد ارزیابی اولیه قرار گرفته و به علت دارا بودن خصوصیات زراعی مطلوب انتخاب و وارد آزمایشات پیشرفته گردید. نتایج حاصل از بررسی دراز مدت بر روی رقم ماهور نشان داد که این رقم در مقایسه با شاهد (ایذه، تنها رقم معرفی شده برای این مناطق) ۱۲ درصد اضافه محصول تولید می‌نماید. متوسط عملکرد دانه رقم ماهور و ایذه در طی سالهای مورد ارزیابی به ترتیب ۳۵۵۶ و ۳۱۸۶ کیلوگرم در هکتار بوده است. رقم جدید از نظر مدت زمان ظهور سنبله و رسیدن دانه به ترتیب ۸ و ۵ روز زودتر از شاهد است. نتایج حاصل از تجزیه پایداری عملکرد دانه با استفاده از متد رتبه‌بندی و محاسبه پایداری عملکرد دانه به طریق ضریب تغییرات، نشان دهنده پایداری عملکرد دانه رقم ماهور نسبت به شاهد براساس هر دو متد می‌باشد. ارزیابی ژنوتیپ‌ها نسبت به بیماری‌های شایع نظیر اسکالد، لکه قهوه‌ای نواری جو، زنگ زرد، سفیدک سطحی و کوتولگی زرد جو در ایستگاه‌های تحقیقاتی گچساران، مغان و گرگان نشان داد که این رقم در اکثر مناطق نسبت به بیماریها مقاوم و تنها در گرگان نسبت به بیماریهای اسکالد و سفیدک حقیقی عکس‌العمل نیمه مقاوم تا نیمه حساس داشته است. میانگین پروتئین دانه رقم جدید در سه منطقه گنبد، آق قلا و علی آباد معادل ۱۱/۶ درصد بود که ۰/۲ درصد نسبت به رقم ایذه بیشتر می‌باشد. خوشبختانه، از این رقم در سال زراعی ۸۶-۱۳۸۵ مقدار ۱۰۰۰۰ کیلوگرم بذر پرورش ۳، مادری و گواهی شده جهت کاشت در شرایط زارعین توزیع شده و هسته‌های اولیه بذور پرورشی آن نیز در ایستگاه تحقیقات دیم گچساران در حال تولید و تکثیر می‌باشد.

توصیه های به زراعی

براساس نتایج آزمایشات میزان ۲۰۰ دانه در متر مربع (۸۰-۱۰۰ کیلوگرم در هکتار) با فاصله خطوط ۲۰-۱۵ سانتیمتر و تاریخ کاشت این رقم بسته به مناطق مختلف از نیمه دوم آبان ماه لغایت آخر آذر ماه

در مناطق مختلف متغیر می‌باشد. میزان مصرف کودهای ازته و فسفره براساس نتایج تجزیه خاک منطقه بوده و مصرف کلیه کودها را قبل از کشت توصیه می‌گردد. این رقم در دیمزارهای کلیه مناطق گرمسیر و نیمه گرمسیر کشور قابل کشت می‌باشد.

توجیه اقتصادی

رقم ماهور در مقایسه با شاهد ایذه ۳۷۰ کیلوگرم در هکتار اضافه عملکرد دارد و برای ۳۰۰ هزار هکتار از اراضی مناطق گرمسیر و نیمه گرمسیر دیم کشور در استان‌های لرستان، کهگیلویه و بویراحمد، خوزستان و مناطقی از فارس، گلستان، مغان، کرمانشاه و بوشهر قابل توصیه می‌باشد. با فرض تحقق فقط ۶۰ درصد از برتری توان تولیدی رقم جدید نسبت به شاهد در شرایط زارع و کشت آن در یک سوم از اراضی مذکور، در حدود ۲۲/۲ هزار تن ($۲۲/۲۰۰/۰۰۰ = ۶۰\% * ۳۷۰ \times ۱۰۰۰۰۰$) محصول اضافی در مقایسه با شاهد تولید خواهد شد که با احتساب ۳۰۰۰ ریال قیمت هر کیلوگرم جو، سالانه مبلغی معادل ۶۶۶۰۰ میلیون ریال درآمد اضافی عاید کشاورزان خواهد شد.